

ತಳಮಟ್ಟದ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗ: ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್‌ರವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಡಾ. ಆಶಾ ಜಿ. ಬಿ

ಹೊಸದ್ಯಾಮವ್ವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ, ಹಳೇದ್ಯಾಮವ್ವನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲೂಕು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಮೇಲು-ಕೀಳು ತಾರತಮ್ಯ, ಸ್ವಲ್ಪ-ಅಸ್ವಲ್ಪ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದವರು ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ವಿಶಿಷ್ಟ ದ್ವೈತಾಚಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಅಸ್ವಲ್ಪರನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ದೊರಕಿಸಿ ಅಸ್ವಲ್ಪ ನಿವಾರಣೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರು. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಬಸವಣ್ಣ, ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಲದನೆಲೆ ಯೆನೇನಾದರು ಬಲ್ಲಿರಾ? ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ ಭಕ್ತ ಕನಕದಾಸ, ಜಾತಿಹೀನನ ಮನೆಯ ಜ್ಯೋತಿ ತಾ ಹೀನವೇ? ಎಂದು ಕವಿ ಸರ್ವಜ್ಞ, ಮುಸ್ಲಿಂನಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ ಕಬೀರದಾಸ, ಗೋವಿಂದಗುರುವಿನ ಪಾದ ಜಪಿಸಿದ ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ; ಚೈತನ್ಯ, ಸಂತ ತುಕಾರಾಮ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸ, ವಿವೇಕಾನಂದ, ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿ ಬಾಪುಲೆ, ಸಂತ ರವಿದಾಸ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ. ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತಿದವರ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಹನೀಯರೊಂದಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವನವಿಡೀ ಅಸಮಾನತೆಯ ನಿವಾರಣೆ, ಸಮಾನತೆಯ ಏಳಿಗೆಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಹಾಗೂ ರೂಪಕೊಟ್ಟವರೆಂದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಜಗಜೀವನ್‌ರಾಮ್ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಅಸ್ವಲ್ಪತೆ, ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯ, ಶ್ರಮಿಕರು, ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್.

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತದ ಅಪ್ರತಿಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಜನಾಂಗದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನು, ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ತಳಮಟ್ಟದ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್‌ರಾಮ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಈ ಲೇಖನ ಆಶಾಯವಾಗಿದೆ.

Please cite this article as: ಆಶಾ ಗಂಚಿ ಬೋಸನೋಬಯ್ಯ. (2024). ತಳಮಟ್ಟದ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗ: ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್‌ರವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರಿಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 6(2). ಪು.ಸಂ. 64-69

ಮಾನವನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಜಾತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಲಾಭಗಳು ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಲಭ್ಯವಾದಾಗ ಅದೇ ವೃತ್ತಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥವೂ ಮೂಡಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯ ಗುಣಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಯು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ತಂದೆಯಿಂದ ಮಗನಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿದಾಗ ವೃತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ತೀರ್ಮಾನಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಜನ್ಮದಿಂದಲೇ ಜಾತಿಯ ಉಗಮವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ವರ್ಣಪದ್ಧತಿಯು ಜಾತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯು ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯಹೊರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆಯ ವೃತ್ತಿಯು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದು ವೃತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಒಲವು, ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕುಲಕಸುಬು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಲ್ಲದ, ಬೇಡವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ದುರಂತ ಕಾಡಿದ್ದು ಶೂದ್ರರಲ್ಲಿ. ಈ ಶೂದ್ರರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ವೈಶ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ದುಡಿಯುವವರಿಂದಲೇ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಸಮಾಜ ಅವರನ್ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿದಿಂದ ಕಾಣುವುದು ಒಂದು ವಿರೋಧಾಭಾಸ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಕ್ಕದಾದ ಘನತೆ ಸಿಗಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಸಮಾಜ ಅದನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರಿನಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳು ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನ

ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಚಂದ್ವಾನ್ ಎನ್ನುವ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 5, 1908 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಶೋಭಿರಾಮ್ ತಾಯಿ ವಾಸಂತಿ ದೇವಿ ಗಾಢ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳವರು. ಶೋಭಿರಾಮ್ ದಂಪತಿಗಳು ಶಿವನಾರಾಯಣ ಸಚೇತನ ಪಂಥದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಶೋಭಿರಾಮ್ ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ಪಂಜಾಬಿನ ಮಿಲಿಟರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಕಲಿತಿದ್ದ. ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನಾದ ಆತ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಾರಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಸಿದ. ಇದೇ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಬುನಾದಿಯಾಯಿತು. ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಎಸಗಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕ್ಷಮೆಯಾಚಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ, ತನ್ನದಲ್ಲದ ತಪ್ಪಿಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವುದು ಅರ್ಥಹೀನವೆಂದು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಆತ ಕ್ಷೇಮೆ ಬೇಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನೌಕರಿಯನ್ನೇ ತೋರೆಯಬೇಕಾಯಿತು.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯು ಒಂದು ಪೀಡುಗಾಗಿ ಕಾಡಿದ್ದು ರಾಮ್‌ರವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಅವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಟೌನ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ಕರಾಳ ಅಚರಣೆಯೊಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆಂದು ಎರೆಡು ಮಡಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಮಡಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಡಕೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಡಕೆ ಅಪಮಾನದ ಸಂಕೇತ. ಜಾತಿಯ ಅಹಂಕಾರದ ದ್ಯೋತಕ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ

ಒಂದೇ ಮಡಕೆ ಎಂಬ ಆದೇಶ ಜಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್‌ರವರ ಜೀವನ ಹೋರಟದ ಪ್ರಥಮ ಗೆಲುವು ಇದಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತೀಯ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಯಿದೆ ಮಂಡನೆ

ಭಾರತದ ಅಸಂಚಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಸನ ಬದ್ಧ ಕಾಯಿದೆ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದ ಗುರುತರವಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಬಾಬುಜಿಯವ ರ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿತ್ತು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 29, 1946 ಇಂಡಿಯನ್ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬದುಕಿಗೆ ಒಂದು ಜೀವರಸವಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿತು. ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಕಾನೂನುಗಳ ಇತಿ-ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಲೀಕರ ಮುಕ್ತ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಯಿದೆ ಅಡಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಘ ತೆರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಬಳಕೆ ಬರುವ ಮುನ್ನವೇ ಅಂದರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12 ತಿಂಗಳಿಂದೆಯೇ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದ್ದಿಮೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅನುಪಾತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರು ಇರಲೇಬೇಕು. ಯೂನಿಯನ್ ಗಳಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬಾರದು. ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಮುಜುಗರವಾಗ ತೊಡಗಿದಾಗ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಾಯವಾಗಿ ವಜಾಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದಾ ಭಾವೈಕ್ಯದ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಾಲೀಕರು-ದುಡಿಯುವಂತಹ ಕಾಯಿದೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿತು. ದುಡಿಯೋರು ಹಾಗೂ ಮಾಲೀಕ ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ತಳಮಟ್ಟದ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ತಳಮಟ್ಟದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗದವರನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಹೋಟೆಲ್, ಮೆಸ್ಸು ಮತ್ತು ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು (ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ) ಆದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರೆ ಪರವಾನಿಗೆ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರ ಕೈಗಳಿಂದ ಇತರರು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾಚರಣೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೊಂಡಿತು.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗ ರಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಬ್ಬರು ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು.

ಬಾಬೂಜಿಯವರು ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ಎಲ್ಲಾ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತಿನೊಡನೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ವಿಮಾನಯಾನ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟರಿಗೆ ನೌಕರಿ ದೊರತದ್ದಲ್ಲದೆ ಬಡವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲ ದೊರೆತು ಅದರಿಂದ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಕಷ್ಟಕೀಡಾಗುವುದು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ವರ್ಗದವರೆಂದು ಮನಗಂಡ ಬಾಬೂಜಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಯದಾಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದರು. ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ/ಉಚಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ತರುವಂತ ಬೀಜದ ಕಾಳುಗಳು, ರಸಗೋಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ವಿತರಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ “ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹರಿಕಾರನೆಂದು” ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹಾಜನತೆ ಗೌರವದಿಂದ ಕರೆದರು. ದಲಿತರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ರೈತರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ದೊರೆತವು. ದೇಶವು ಆಹಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಿತಲ್ಲದೆ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವಂತಾಯಿತು. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದ ವಿತರಣಾ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟರು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾದರು

ಬಾಬೂಜಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಲಿತ ವರ್ಗ ಸಂಘ ಪರಿಶಿಷ್ಟರಿಗೋಸ್ಕರ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ತೆರೆದು, ಅವರು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ನೆರವಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡ ಮಾಡುವ ಜಮೀನು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ನಿವೇಶನ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸಂಘ ನಿಗಾವಹಿಸಿತು. ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು

ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಾಬೂಜಿ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಧ್ಯಪಾನ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಬಾಬೂಜಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸುತ್ತಿ ಮಧ್ಯಪಾನ ಮಾಡದಂತೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟರ ಮನವೊಲಿಸಿದರು.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೇರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರ್ವೋಚರ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವಂತೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು

ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಂಡಳಿಗೆ ಬಾಬೂಜಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟರು ಮತ್ತು ಇತರರೊಳಗೆ ಭೇದಭಾವ ತಪ್ಪಿಸಿ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮತ್ತು ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ತಂದರು. ಸಂವಿಧಾನ ಕರ್ತೃಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಬಾಬೂಜಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾದರು

ಬಾಬೂಜಿ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗ ಈ ಹಿಂದೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಜೂಟ್, ಡ್ರೋಗ್, ಮಹರ್ ಮುಂತಾದ ಜಾತಿ ನೇಮ ನಾಮಾಂಕಿತ ಪದಾತಿಗಳಂತೆ ಚಮ್ಮಾರ್ ಅಥವಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ದಳಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟರಿಗೆ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೌಕರಿಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬಾಬೂಜಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಪದಾತಿಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮಾಯವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುವಂತಾಯಿತು.

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ದುಡಿಮೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟರೇ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಬೂಜಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಕನಿಷ್ಠಕೂಲಿ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ, ಇ.ಎಸ್.ಐ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೌಲಭ್ಯ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

ಗಣಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಏಕಾಏಕಿ ಮುಚ್ಚುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾನೂನು ವಿರೋಧಿ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕಡಿಣ ಹಾಕಿದರು. “ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಶಿಲ್ಪಿ” ಎಂದು ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು.

ಬಾಬೂಜಿ ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಯ್ದೆಗಳು:

ಬಾಬೂಜಿ ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಕ್ತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿ ಕಾಯ್ದೆ-1946, ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿವಾದ ಕಾಯ್ದೆ-1947, ಕನಿಷ್ಠ ಮಜೂರಿ ಕಾಯ್ದೆ-1948, ಇ ಎಸ್ ಐ (ನೌಕರರ ರಾಜ್ಯ ವಿಮಾ) ಕಾಯ್ದೆ-1948, ಬೋನಸ್ ಯೋಜನಾ ಕಾಯ್ದೆ-1948, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾಯ್ದೆ-1948, ಹಡಗು ಕಟ್ಟಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾಯ್ದೆ-1948, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಕಾಯ್ದೆ-1952, ಗಣಿ ಕಾಯಿದೆ-1952 ಹಾಗೂ ಗುತ್ತಿಗೆ ದುಡಿಮೆ ಕಾಯಿದೆ-1966 ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. 1948 ರಲ್ಲಿ ಫೈಕ್ಟರಿ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ನಿರ್ವಹಿಸಬಾರದೆಂದು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಈ ಕಾನೂನಿಂದ

ಒವರ್ ಟೈಮ್ ವೇಜ್, ವಾರದ ರಜೆ, ಸಂಬಳ ಸಹಿತ ರಜೆ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕನಸು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನನಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಾಜಸುಧಾರಕ ಹಾಗೂ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞ ಭವ್ಯ ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ನ್ಯಾಯ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ, ರೈಲ್ವೆ ಸಾರಿಗೆ, ವಿಮಾನಯಾನ, ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಮಾಜಮುಖಿ ರಾಜನೀತಿ ತಜ್ಞರಾಗಿ ದಲಿತರ ಬದುಕಿನ ಆಶಾಕಿರಣವಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತರ ಧರ್ಮನಿ-ಧರ್ಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯು ಬೆಳೆದು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿದೆ. ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ ದೇಶದ ದಮನಿತ ಜನವರ್ಗದ ಆಲದ ಮರ. ಬುದ್ಧ ತೋರಿದ ದಿವ್ಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಖರ ಚಿಂತನೆ, ಭಾರತೀಯ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಚದುರಂಗದಾಟದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವೇ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಎಚ್. (2010). ಸಮಾಜಮುಖಿ ರಾಜಕಾರಣಿ ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್. ರಶ್ಮಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ.
- ಹೊಸಮನಿ ಎಸ್.ಬಿ. (2007). ವಿಮೋಚನೆಯ ಹರಿಕಾರ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್. ಅಭಯ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.
- ಇಂದ್ರಾಣಿ ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್. (2014). ನೆನಪು ಸಂಜೀವಿನಿ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣ ಕೇಂದ್ರ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.
- ವೆಂಕಟೇಶ್ ಎ. (2010). ಡಾ. ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.
- ಕುಮಾರಯ್ಯ ಡಿ.ಕೆ., ಗೋಪಮ್ಮ ಹೆಚ್.ಎಸ್. (2010). ಡಾ.ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ದರ್ಶನ. ಗೋಕುಲ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ.
- ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ. (2014). ಡಾ.ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕು. ಡಾ. ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣ ಕೇಂದ್ರ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.
- ಆಶಾ ಜಿ.ಬಿ. (2024). ತಳಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.